

MIŠLJENJE O OBVEZNOSTI PRIMJENE KOLEKTIVNOG UGOVORA O PRAVIMA I OBAVEZAMA RADNIKA ZA DJELATNOST TRGOVINE

Pitanje se odnosi na koje pravne subjekte se primjenjuje Kolektivni Ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika za djelatnost trgovine u FBiH („Službene novine FBiH“ broj, 28/18).

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće mišljenje:

Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika za djelatnost trgovine u Federaciji BiH („ Službene novine FBiH“, broj 28/18) je potpisan od strane Udruženja poslodavaca FBiH - Grupacija poslodavaca za djelatnost trgovine i Sindikata radnika trgovine i uslužnih djelatnosti.

Shodno članu 3. Kolektivnog Ugovora, navedeni Kolektivni ugovor se primjenjuje na sve kompanije za djelatnost trgovine bez obzira da li su ili nisu članice Udruženja poslodavaca FBiH, a što je u skladu sa članom 11. i članom 14. Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koja je sastavni dio Ustava BiH.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u članu 11. definiše da svako ima pravo na slobodu udruživanja s drugima, uključujući pravo da osniva sindikat i učlanjuje se u njega radi zaštite svojih interesa, te da se ova prava neće ograničavati. Članom 14. je propisano da je uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji zagarantovano, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status, odnosno zabranjuje se diskriminacija svakog prava koje zakon predviđa.

U članu II/2 Ustava BiH utvrđeno je da se prava i slobode koje su propisane Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim Protokolima direktno primjenjuju u BiH, te da ovi akti imaju prioritet nad svim drugim zakonima.

Član 3. Kolektivnog ugovora odnosno primjena KU na sve kompanije za djelatnost trgovine na teritoriju FBiH je u skladu sa stavom 3. člana 8. Zakona o radu. Navedenom odredbom propisana je zabrana nejednakog postupanja prema radnicima uzrokovano po osnovu članstva ili nečlanstva u sindikatu kojim se radnik stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na istu ili sličnu situaciju.

Kolektivni Ugovor predstavlja okvir za uređenje radnih odnosa i uslova poslovanja s ciljem postizanja ujednačenih i viših standarda poslovanja u sektoru trgovine te ima za cilj suzbijanje nelojalne konkurencije.

Također, primjena Kolektivnog Ugovora na sve kompanije iz oblasti trgovine je u skladu sa članom 2. Zakona o zabrani diskriminacije prema kojem se pod diskriminacijom smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na

osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

iz navedenog proizilazi da svako različito postupanje ili neopravdano pravljenje razlike prema jednom licu ili grupi s obzirom na njihova lična svojstva jeste diskriminacija i u pravilu se ogleda u isključivanju, ograničavanju ili davanju prednosti.

Također, brojni primjeri iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava pokazuju da su sudske presude bile u korist osoba nad kojima je izvršena diskriminacija po osnovu članstva ili ne članstva u sindikatu.

Imajući u vidu da su Kolektivnim ugovorom za djelatnost trgovine, definisana minimalna prava radnika (najniža plaća i ostala naknade) koja nisu definisana Zakonom o radu FBiH i koja je shodno Zakonu potrebno definisati Kolektivnim Ugovorom, član 3. Kolektivnog ugovora je u skladu sa Evropskom Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Evropskom socijalnom poveljom, Konvencijama MOR-a, Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima te Ustavom BiH i FBiH.

Na kraju bitno je napomenuti, da se primjenom kolektivnog Ugovora na sve radnike i poslodavce za djelatnost trgovine, na jednak i ravnopravan način osigurava minimum radnih prava i obaveza u djelatnosti trgovine, socijalna jednakost za sve zaposlene u sektoru, fer tržišna utakmica za sve poslodavce i jednaka obaveza odgovarajućih uplata poreza, doprinosa i ostalih davanja.

Sarajevo, 29.10.2018.godine

Predsjednik komisije

Edin Ibrahimović

